REKOMENDACIJOS

KOMISIJA

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2009 m. birželio 29 d.

dėl priemonių, skirtų bendrosios rinkos veikimui gerinti

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/524/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 211 straipsnį,

kadangi:

(1) Gerai veikianti bendroji rinka yra būtina darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui bei ekonominio stabilumo skatinimui. Kuo efektyvesnė bendroji rinka, tuo labiau ji padeda gerinti verslo aplinką, skatindama įmones investuoti ir kurti darbo vietas, ir tuo labiau didėja vartotojų pasitikėjimas ir paklausa. Todėl ekonomikos nuosmukio sąlygomis, gerai veikianti bendroji rinka yra būtina tam, kad Europos ekonomika galėtų atsigauti.

(2) Geram bendrosios rinkos veikimui būtina tinkamai perkelti į nacionalinę teisę Bendrijos taisykles, turinčias įtakos bendrosios rinkos veikimui (toliau – bendrosios rinkos taisyklės), jas taikyti, užtikrinti jų laikymąsi, jas stebėti ir tinkamai suderinti.

(3) Konsultacijos ir analizė, atlikta rengiant Komisijos komunikatą „Bendroji rinka XXI a. Europai“ (toliau – Bendrosios rinkos apžvalga) [1] atskleidė keletą trūkumų, kurie rodo, kad bendroji rinka dar neveikia taip efektyviai kaip turėtų. Daugelyje sričių ir sektorių dar reikia daug ką nuveikti. Piliečiai ir įmonės dažnai nesugeba pasinaudoti daugybe rinkos galimybių, nes taisyklės nėra tinkamai taikomos ir užtikrinamas jų laikymasis.

(4) Todėl Bendrosios rinkos apžvalgoje Komisija pasiūlė keletą konkrečių priemonių, skirtų užtikrinti, kad piliečiai ir įmonės toliau naudotųsi bendrosios rinkos teikiamais ekonominiais pranašumais [2].

(5) Valstybių narių ir Komisijos taikomos priemonės turi papildyti vienos kitas. Koordinuotas ir bendradarbiavimu paremtas požiūris, bendradarbiaujant Komisijai ir valstybėms narėms, siekiant bendro tikslo – geriau perkelti į nacionalinę teisę bendrosios rinkos taisykles, jas taikyti ir užtikrinti jų vykdymą – yra būtinas tinkamam bendrosios rinkos veikimui užtikrinti. Šioje rekomendacijoje partneryste paremtas požiūris apima daugiau negu jau nusistovėjęs bendradarbiavimas daugelyje bendrosios rinkos politikos sričių. Jis reikalauja užmegzti ir palaikyti artimesnį valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su Komisija visose srityse, kurios yra svarbios bendrajai rinkai. Tai taip pat reiškia, kad valstybės narės prisiima bendrą atsakomybę už bendrosios rinkos valdymą ir todėl imasi aktyvesnio vaidmens jame.

(6) Bendrosios rinkos apžvalgoje, o ypač vėlesnėse diskusijose su valstybėmis narėmis, buvo nustatytos kelios sritys, ypatingai svarbios siekiant gerai veikiančios bendrosios rinkos, tai yra: bendrosios rinkos klausimų koordinavimo užtikrinimas; valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su Komisija gerinimas; bendrosios rinkos taisyklių perkėlimo į nacionalinę teisę gerinimas; rinkų ir sektorių stebėsena siekiant nustatyti potencialius rinkos veiklos sutrikimus; bendrosios rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimo stiprinimas ir problemų sprendimo skatinimas; reguliaraus nacionalinių teisės aktų vertinimo skatinimas ir piliečių bei įmonių informavimas apie jų teises bendrojoje rinkoje.

[1] COM(2007) 724 galutinis, 2007 11 20.

[2] 1992–2006 m. laikotarpiu Bendrijos BVP išaugo 2,15 % ir buvo sukurta 2,75 mln. papildomų darbo vietų, o prekyba Bendrijos viduje nuo 1995 iki 2005 m. išaugo 30 % (SEC(2007) 1521, 2007 11 20).

(7) Ši rekomendacija paremta kai kuriose valstybėse narėse jau priimtais sprendimais, kurie pasirodė esą veiksmingi atitinkamose valstybėse narėse. Kiekviena valstybė narė pati pasirenka būdus, kaip geriausiai užtikrinti šios rekomendacijos įgyvendinimą, atsižvelgdama į tai, kas būtų veiksmingiausia toje valstybėje narėje, nes procedūros ir tvarka, kurios yra veiksmingos vienoje valstybėje narėje, gali nebūti tokios pat veiksmingos kitoje.

(8) Tyrimai rodo, kad valstybėms narėms reikia gerinti vidaus koordinavimą bendrosios rinkos klausimais, nes dabar gebėjimai yra „išsibarstę“ tarp skirtingų nacionalinių valdžios institucijų ([1]). Kadangi taikant bendrosios rinkos taisykles gali dalyvauti daug įvairių nacionalinių, regioninių ir vietos institucijų kiekvienoje valstybėje narėje, reikia stiprinti veiksmingą jų bendradarbiavimą. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti ir stiprinti bendrosios rinkos koordinavimo veiklą nacionalinėse valdžios institucijose, kurios gali skirtis priklausomai nuo specifinių nacionalinių administracinių struktūrų ir tradicijų. Už šią veiklą atsakingoms institucijoms turėtų būti suteikta bendra atsakomybė už šios rekomendacijos įgyvendinimo planavimą, priežiūrą ir vertinimą.

(9) Glaudus valstybių narių institucijų, atsakingų už bendrosios rinkos klausimus, tarpvalstybinis bendradarbiavimas sudaro galimybes bendram pasitikėjimui kurti ir yra labai svarbus teisingam bendrosios rinkos taisyklių taikymui. Valstybės narės turėtų imtis reikalingų priemonių, užtikrintų, tarpvalstybinių tinklų arba Komisijos sukurtos elektroninės informacijos sistemos (pvz., tokios kaip Vidaus rinkos informacinė (VRI) sistema, RAPEX ([2]), RASFF ([3]) arba Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklas) veikimą, imdamosi atitinkamų veiksmų, įskaitant išteklių paskirstymą.

(10) Vidaus rinkos suvestinės parodė, kad vis dar yra poreikis didinti bendrosios rinkos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę punktualumą ir kokybę. Nors 2004 m. liepos 12 d. Komisijos rekomendacija dėl vidaus rinkos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę ([4]) (toliau – 2004 m. Komisijos rekomendacija) iš esmės taikoma, ir nors dėl jos labai padidėjo direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę tempas, kai kurios šios rekomendacijos dalys turi būti taikomos veiksmingiau. Šioje rekomendacijoje primenama, kad veiksmai, rekomenduoti 2004 m. Komisijos rekomendacijoje, kuri išlieka atskaitos tašku valstybių narių institucijoms, užsiimančioms direktyvų perkėlimu į nacionalinę teisę, vis dar yra reikalingi ir yra toliau plėtojami. Ši rekomendacija taip pat paremta Komisijos komunikatu „Rezultatų siekianti Europa – bendrijos teisės taikymas“ ([5]) ir Komisijos komunikatu „Lamfalussy proceso peržiūra. Priežiūros konvergencijos stiprinimas“ ([6]).

(11) Siekiant nustatyti sektorius, kuriuose rinkos neveikia tinkamai vartotojų ir įmonių naudai, ir orientuoti bendrosios rinkos politiką į tas sritis, reikalinga rinkos stebėsena. Todėl ji turėtų būti neatsiejamas elementas kuriant ir stebint bendrosios rinkos politiką (pvz., per vartotojų rinkų rezultatų suvestinę). Komisijos ir valstybių narių valdžios institucijų bendradarbiavimas rinkos stebėsenos ir duomenų rinkimo srityse nacionaliniu ir Bendrijos lygiu pagerins naudojamų duomenų ir analizės kokybę ir padės prieiti bendros nuomonės bendrosios rinkos klausimais. Valstybės narės raginamos dalyvauti Komisijos vykdomoje rinkos stebėsenos veikloje ir vykdyti panašią veiklą nacionaliniu lygiu, pritaikant ją pagal konkrečius šalies poreikius.

(12) Įvairiais nacionaliniais tyrimais atskleista mokymo svarba, siekiant padėti nacionalinio, regioninio ir vietos lygio institucijų pareigūnams, įskaitant teisėjus, tinkamai perkelti bendrosios rinkos taisykles į nacionalinę teisę, jas taikyti ir užtikrinti jų vykdymą. Todėl labai svarbu užtikrinti, kad rengiant nacionalinius teisės aktus visada būtų atsižvelgiama į šias taisykles ir į poveikį Bendrijos išorės konkurencingumui apskritai. Mokymo svarba taip pat patvirtinta Europos Parlamento neseniai atliktu tyrimu ir rezoliucija dėl nacionalinių teisėjų vaidmens ir jo 2005 m. rezoliucija dėl konkurencijos įstatymo ([7]), taip pat neseniai priimta Tarybos rezoliucija ([8]). Pareigūnai taip pat turėtų būti supažindinami su Bendrijos teise apskritai ir konkrečiai su bendrosios rinkos taisyklėmis.

(13) Veiksmingas bendrosios rinkos taisyklių ir tinkamų priemonių taikymas piliečių ir įmonių problemoms spręsti yra labai svarbūs, siekiant, kad piliečiai ir įmonės galėtų pasinaudoti Sutartimi garantuojamomis laisvėmis. Pasinaudodamos jau užmegztu bendradarbiavimu problemų sprendimo srityje, visų pirma per SOLVIT ([9]), Komisijos remiamos valstybės narės turėtų pagerinti problemų

([1]) Komisijos tarnybų darbo dokumentas „Modernizuotos bendrosios rinkos politikos priemonės“ (SEC(2007) 1518, 2007 11 20).
([2]) Skubaus keitimosi informacija apie pavojingus ne maisto gaminius sistema (Angl. *Rapid alert system for non-food dangerous products*)
([3]) Skubaus įspėjimo apie pavojų dėl nesaugaus maisto ir pašarų sistema (Angl. *Rapid alert system for food and feed*)
([4]) OL L 98, 2005 4 16, p. 47.
([5]) COM(2007) 502 galutinis, 2007 9 5.
([6]) COM(2007) 727 galutinis, 2007 11 20.
([7]) EP rezoliucija „Nacionalinio teisėjo vaidmuo Europos teisminėje sistemoje“ (INI/2007/2027, 2008 7 9); EP rezoliucija dėl Komisijos pranešimo dėl konkurencijos politikos 2004 m. (INI/2005/2209; 2006 3 20).
([8]) 2008 m. spalio 28 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų susitikimo rezoliucija 14757.
([9]) Komisijos komunikatas „Veiksmingas problemų sprendimas vidaus rinkoje (SOLVIT)“ (COM(2001) 702 galutinis, 2001 11 27).

sprendimo mechanizmų pajėgumus veiksmingam teisių gynimui užtikrinti nacionaliniuose teismuose arba per neteismines struktūras. Svarbu, kad būtų atsižvelgiama į aplinkybes, kurios sukelia įvairias problemas.

(14) Reguliari nacionalinių teisės aktų stebėsena ir vertinimas yra labai svarbūs, nes jie leidžia įsitikinti, kaip veiksmingai praktikoje taikomos bendrosios rinkos taisyklės, ir nustatyti nuostatas, kurios galėtų trukdyti piliečiams ir įmonėms pasinaudoti visais šių taisyklių teikiamais pranašumais. Tokia praktika turėtų būti nuosekliau taikoma visose valstybėse narėse.

(15) Pastarojo meto „Eurobarometer“ apklausos [1] ir Komisijos informacijos ir problemų sprendimų tarnyboms adresuotos užklausos rodo, kad piliečiams ir įmonėms reikia pateikti daugiau informacijos apie jų teises bendrojoje rinkoje, kad jie tomis teisėmis galėtų pasinaudoti praktiškai. Be to, piliečiams ir įmonėms turėtų būtų sudarytos galimybės gauti pagalbą naudojantis šiomis teisėmis. Šiuo tikslu valstybės narės, padedamos Komisijos ir, kai tinka, bendradarbiaudamos su suinteresuotosiomis šalimis, turėtų užtikrinti, kad būtų teikiama praktinė informacija ir patarimai klausimais, kurie svarbūs piliečiams, norintiems gyventi, mokytis dirbti, steigti įmones kitoje valstybėje narėje, arba įmonėms, norinčioms ten tiekti prekes ar teikti paslaugas.

(16) Šios rekomendacijos priede pateikiamos priemonės, kurių turėtų imtis valstybės narės, siekdamos įgyvendinti šią rekomendaciją, ir kai kurių valstybių narių vykdomų veiksmų, kuriais paremtos šios priemonės, sąrašas. Laikoma, kad nors kai kurios priemonės iš pradžių gali būti susijusios su išlaidomis, dėl jų turėtų būti galima sutaupyti, pavyzdžiui, racionalizuojant nacionalinę administravimo praktiką, ir per ilgą laiką turėtų susidaryti sąlygos geriau veikiančiai bendrajai rinkai, o tai būtų naudinga vartotojams ir įmonėms.

(17) Remdamosi nustatytomis gairėmis ir rodikliais, Komisija ir valstybės narės glaudžiai bendradarbiaudamos (taip pat diskutuodamos Vidaus rinkos patariamajame komitete (IMAC)) turėtų stebėti įgyvendinant šią rekomendaciją daromą pažangą,. Kad Komisija galėtų įvertinti šios rekomendacijos poveikį po ketverių metų nuo šios rekomendacijos paskelbimo Oficialiajame leidinyje, valstybės narės turėtų pateikti Komisijai veiksmų, kurių imtasi įgyvendinant šią rekomendaciją, ataskaitas po trijų metų nuo šios rekomendacijos paskelbimo Oficialiajame leidinyje,

[1] http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm#061204

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

1. Užtikrinti ir stiprinti bendrosios rinkos koordinavimo funkciją, skatinti veiksmingą institucijų, atsakingų už bendrosios rinkos klausimus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu, vidaus ir tarpusavio koordinavimą, ir būti bendrosios rinkos atramos tašku administracijoje.

2. Skatinti aktyvų administracinių institucijų, atsakingų už bendrosios rinkos klausimus įvairiose valstybėse narėse tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su Komisija, skiriant tam pakankamai išteklių.

3. Imtis visų būtinų priemonių su bendrąja rinka susijusių direktyvų perkėlimui į nacionalinę teisę gerinti.

4. Remti Komisijos darbą rinkos stebėsenos ir susijusių duomenų rinkimo srityje aktyviai prisidedant prie šios veiklos Bendrijos lygiu, ir, jei tai svarbu, įvertinant galimybę vykdyti panašią veiklą nacionaliniu lygiu.

5. Užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos ir pareigūnai būtų pakankamai gerai susipažinę su Bendrijos teise apskritai ir konkrečiai su bendrosios rinkos taisyklėmis, kad galėtų veiksmingai taikyti bendrosios rinkos taisykles ir, kai reikia, atsižvelgti į šias taisykles rengiant ir priimant naujus nacionalinius teisės aktus.

6. Padėti greitai ir efektyviai spręsti problemas, su kuriomis susiduria piliečiai ir įmonės, naudodamosi bendrosios rinkos teisėmis, apskritai imantis priemonių, skirtų bendrosios rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimui gerinti, ypač užtikrinant, kad teisėjai būtų pakankamai gerai susipažinę su Bendrijos teise, įskaitant bendrosios rinkos taisykles, ir suteikiant pakankamą paramą sprendžiant problemas.

7. Reguliariai vykdyti nacionalinių teisės aktų vertinimą siekiant užtikrinti, kad jie visiškai atitiktų bendrosios rinkos taisykles, ir tokiu būdu nuolat prižiūrėti, kaip taikomos išimtys ir nukrypti leidžiančios nuostatos, numatytos esamose bendrosios rinkos taisyklėse.

8. Efektyviau teikti praktinę informaciją bendrosios rinkos klausimais įmonėms ir piliečiams.

9. Išanalizuoti priede pateikiamas priemones ir praktiką ir, atsižvelgiant į nacionalinių institucijų tradicijas, perimti tą patirtį, kuri galėtų padėti pagerinti bendrosios rinkos veikimą ir geriausiai tiktų šiai rekomendacijai įgyvendinti.

10. Bendradarbiauti su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis stebint šios rekomendacijos įgyvendinimą, reguliariai informuoti Komisiją apie veiksmus, kurių imtasi įgyvendinant šią rekomendaciją, ir pateikti Komisijai galutinę ataskaitą praėjus trims metams po šios rekomendacijos paskelbimo Oficialiajame leidinyje.

Priimta Briuselyje 2009 m. birželio 29 d.

Komisijos vardu
Charlie McCREEVY
Komisijos narys

PRIEDAS

Bendrosios rinkos veikimo gerinimo priemonės ir praktika

1. PRIEMONĖS, KURIOMIS UŽTIKRINAMAS GERESNIS BENDROSIOS RINKOS KLAUSIMŲ KOORDINAVIMAS

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) naujai arba esamai nacionalinės administracijos institucijai suteikti atsakomybę už bendrosios rinkos klausimų koordinavimą;

b) užtikrinti ministerijų ir agentūrų veiklos koordinavimą sprendžiant bendrosios rinkos klausimus;

c) užtikrinti ministerijų ir agentūrų iš vienos pusės ir regioninių bei vietos valdžios institucijų – iš kitos, taip pat regioninių ir vietos valdžios institucijų veiklos koordinavimą;

d) užtikrinti, kad atitinkamos ministerijos ir agentūros bei kitos institucijos atsižvelgtų į bendrosios rinkos taisykles;

e) apsvarstyti galimybę perduoti visą atsakomybę už įvairią su bendrąja rinka susijusią veiklą vienai institucijai, atsižvelgiant į nacionalinės administracijos struktūrą;

f) planuoti, stebėti ir vertinti šios rekomendacijos įgyvendinimą.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Atsakomybė už bendrosios rinkos klausimų koordinavimą	— Kai kurios valdžios institucijos iš esmės jau vykdo bendrosios rinkos koordinavimo funkciją. Jos glaudžiai bendradarbiauja su kitomis institucijomis, spręsdamos bendrosios rinkos klausimus, užtikrina, kad nacionaliniai teisės aktai atitiktų bendrosios rinkos taisykles ir yra atsakingos už daugelį bendrosios rinkos veiklos sričių.
Ministerijų bendradarbiavimas	— Tarpministerinėse darbo grupėse su bendrąja rinka susijusiems klausimams spręsti kartu dirba atitinkamų valdžios institucijų atstovai.
Vertikalusis koordinavimas	— Egzistuoja specialūs tinklai, pvz., viešųjų pirkimų arba rinkos priežiūros srityse, kurie sieja regionines ir vietos valdžios institucijas. Šiuose tinkluose naudojamos bendros duomenų bazės ar internetinės svetainės. — Regioniniai ir vietos atstovai dalyvauja tarpministerinių grupių darbe, sprendžiant juos dominančius klausimus.
Politinis matomumas	— Reguliariai rengiamos politinės diskusijos bendrosios rinkos temomis, pvz., nacionalinės Ministrų Tarybos pakomitečiuose. — Nacionalinis parlamentas aktyviai dalyvauja nagrinėjant bendrosios rinkos klausimus, pvz., rengdamas pranešimus arba vykdydamas tyrimus šiomis temomis.
Palaikymas	— Valdžios institucija užtikrina nacionalinių teisės aktų ir bendrosios rinkos taisyklių atitikimą, inter alia, vykdydama nacionalinių teisės aktų projektų patikrą.
Bendrosios rinkos veiklos sutelkimas	— Kai kurios valdžios institucijos yra atsakingos už kelias su bendrąja rinka susijusios veiklos sritis, tokias kaip SOLVIT, VRI, pranešimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/34/EB [1] ir Tarybos reglamentą 2679/98 [2], kontaktinių centrų steigimo pagal Prekių paketą koordinavimas.

[1] 1998 m. birželio 22 d. direktyva, nustatanti informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką (OL L 204, 1998 7 21, p. 37).
[2] 1998 m. gruodžio 7 d. reglamentas dėl vidaus rinkos funkcionavimo, susijusio su laisvu prekių judėjimu tarp valstybių narių (OL L 337, 1998 12 12, p. 8).

2. PRIEMONĖS, KURIOMIS GERINAMAS VALSTYBIŲ NARIŲ TARPUSAVIO IR VALSTYBIŲ NARIŲ BEI KOMISIJOS BENDRADARBIAVIMAS

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) reguliariai vykdyti atitinkamos kalbos, IT ir kitokį mokymą ir skleisti žinias apie esamus tinklus ir atitinkamas duomenų apsaugos taisykles, siekiant, kad Bendrijos tinklai (pvz., Vidaus rinkos informacinė sistema (VRI), RAPEX, RASFF, bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje ir kiti tinklai) būtų visiškai veiksmingi nacionaliniu lygiu;

b) organizuoti (pvz., pasinaudojant esamais tinklais) nacionalinių valdžios institucijų pareigūnų, atsakingų už bendrosios rinkos klausimus, mainus;

c) užtikrinti, kad aktyvus institucijų, atsakingų už bendrosios rinkos klausimus įvairiose valstybėse narėse, bendradarbiavimas būtų nacionalinės administravimo kultūros dalis;

d) imtis organizacinių priemonių siekiant užtikrinti, kad valstybės narės galėtų greitai reaguoti į Komisijos prašymus pateikti informaciją apie bendrosios rinkos taisyklių taikymą nacionaliniu lygiu, visų pirma, atsižvelgiant ES bandomąjį projektą [1] ir pažeidimų nagrinėjimo procedūras.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas	— Šiaurės ir Baltijos šalys glaudžiai bendradarbiauja rinkos priežiūros srityje, įgyvendindamos 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje [1] ir spręsdamos kitus bendrosios rinkos klausimus. — Nacionalinės valdžios institucijos bendradarbiauja viešųjų pirkimų (pvz., per viešųjų pirkimų tinklą) ir rinkos priežiūros srityse. Nacionalinės rinkos priežiūros institucijos glaudžiai bendradarbiauja vartojimo (ne maisto) prekių saugos srityje per PROSAFE tinklą, o ICSMS sistema palengvina techninkos gaminių rinkos priežiūrą.
Administraciniai mainai	— Nacionalinės konkurencijos institucijos dalyvauja nacionalinių pareigūnų mainuose Europos konkurencijos tinkle. — Kelios nacionalinės rinkos priežiūros institucijos ir institucijos, atsakingos už vartotojų apsaugos įstatymų vykdymą, dalyvauja pareigūnų mainuose vartotojų saugos tinkle pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/95/EB [2], ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 [3].
Parama finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais	— Buvo sudarytos atskiros grupės Vidaus rinkos informaciniam (VRI) tinklui sukurti, ir joms buvo skirta pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių VRI plėtrai jų valstybėse narėse.
Mokymas	— Praėję Komisijos mokymą, nacionalinių institucijų atstovai nacionaliniu lygiu moko kitus VRI tinklo narius. Ši tvarka geriausiai veikia tuomet, kai mokymo vaidmuo įtraukiamas į šių pareigūnų darbo aprašymą.

[1] OL L 376, 2006 12 27, p. 36.
[2] OL L 11, 2002 1 15, p. 4.
[3] OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

3. PRIEMONĖS, PADEDANČIOS GERIAU PERKELTI BENDROSIOS RINKOS TAISYKLES Į NACIONALINĘ TEISĘ

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) nacionaliniu lygiu veiksmingai iš anksto pasirengti bendrosios rinkos direktyvų parkėlimui į nacionalinę teisę, jų taikymui ir vykdymui;

b) užtikrinti, kad pareigūnai, atsakingi už direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę ir taikymą nacionaliniu lygiu, taip pat dalyvautų svarstant tą direktyvą, ir kad visi pareigūnai glaudžiai bendradarbiautų tarpusavyje;

c) gerinti nacionalinių valdžios institucijų ir nacionalinių, regioninių ir decentralizuotų parlamentų, bei regioninių ir vietos valdžios institucijų, dalyvaujančių taisyklių perkėlime į nacionalinę teisę, bendradarbiavimą, ir suteikti joms, kai reikia, visą svarbią informaciją, susijusią su derybomis bei perkėlimo į nacionalinę teisę procesu;

[1] ES bandomojo projekto, kuriuo siekiama greičiau gauti atsakymus į užklausas ir skundus dėl teisingo Bendrijos teisės interpretavimo ir taikymo, Komisijai ir valstybėms narėms taikant neformalesnius darbo metodus, bandymo etapas prasidėjo 2008 m. balandį, dalyvaujant 15 valstybių narių.

d) perkėlimo į nacionalinę teisę proceso metu, kai tai naudinga, suinteresuotosioms šalims teikti informaciją apie bendrosios rinkos teisės aktų pasiūlymus, kurie galėtų dominti įmones bei piliečius;

e) vengti papildomų nuostatų, kurios nėra būtinos direktyvai perkelti į nacionalinę teisę ([1]);

f) skatinti dialogą su Komisija dėl bendrosios rinkos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę, naudojant įvairias priemones, tokias kaip koreliacijos lentelės, skirtas nacionalinių teisės aktų skaidrumui didinti ir jų taikymui supaprastinti.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Ankstyvas pasirengimas	— Rengiami nacionaliniai poveikio vertinimai, Komisijai pateikus direktyvą svarstymui. Juose pateikiama išsami poveikio susijusiai valstybei narei analizė ir galimos perkėlimo į nacionalinę teisę arba taikymo pasekmės. Jie atnaujinami perkėlimo į nacionalinę teisę proceso metu.
Tęstinumas	— Užtikrinamas glaudus pareigūnų, dalyvaujančių svarstant, perkeliant į nacionalinę teisę ir vykdant direktyvą, bendradarbiavimas. Tokio tęstinumo būtinybė pabrėžiama šalių perkėlimo į nacionalinę teisę gairėse.
Bendradarbiavimas su parlamentais	— Nacionaliniams parlamentams ankstyvame etape ir reguliariai siunčiama informacija apie įvykius, susijusius su Bendrijos direktyvų perkėlimu į nacionalinę teisę, inter alia, pateikiamose ketvirčio suvestinėse.
Bendradarbiavimas su regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis	— Regioninių arba decentralizuotų valdžios institucijų pareigūnai iš dalyvauja tarpministerinių direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę koordinavimo grupių darbe. — Visų lygių valstybės valdymo institucijoms ir NVO organizuojamas mokymas ir konferencijos apie direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę procesą.
Ryšiai su suinteresuotosiomis šalimis	— Visuomenė turi interneto prieigą prie supaprastintos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę duomenų bazės. Informacija apie pažangą, padarytą perkeliant direktyvas į nacionalinę teisę, pateikiama ministerijų svetainėse, o laiku neperkeltų direktyvų sąrašas skelbiamas internete. — Nacionalinės valdžios institucijos privalo parengti gaires piliečiams apie naujus į nacionalinę teisę perkeltus teisės aktus ne vėliau kaip 12 savaičių prieš jiems įsigaliojant.
Nebūtinų papildomų reikalavimų vengimas	— Egzistuoja konkrečios procedūros, skirtos akivaizdžiai nebūtinų papildomų priemonių įtraukimo perkeliant direktyvas į nacionalinę teisę rizikai valdyti ir kontroliuoti, pvz., specialus Vyriausybės komitetas nuosekliai kontroliuoja teisės aktų, kuriais į nacionalinę teisę perkeliamos direktyvos, projektus, kuriais numatomi didesni reikalavimai negu nustatyti direktyvose.
Koreliacijos lentelės	— Koreliacijos lentelės naudojamos informavimo ir patikros tikslais.

4. PRIEMONĖS, SKIRTOS GERIAU STEBĖTI RINKAS IR SEKTORIUS, SIEKIANT NUSTATYTI GALIMUS RINKOS VEIKLOS SUTRIKIMUS

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) rinkti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie stebimas rinkas arba sektorius, pavyzdžiui, iš mokslininkų, konsultantų ar suinteresuotųjų šalių atliktų rinkos tyrimų arba iš nacionalinių statistikos įstaigų ir skundus nagrinėjančių įstaigų surinktų duomenų;

b) nustatyti vietos informacijos šaltinius ir palengvinti vietos suinteresuotųjų šalių dalyvavimą rinkos stebėsenos procese, pvz., rengiant konsultacijas vietoje arba Komisijos ir svarbiausių vietos suinteresuotųjų šalių susitikimus;

c) dalyvauti vykdant stebėseną konkrečiais aspektais, tokiais kaip konkurencijos analizė, įstatymais numatyti vertinimai arba duomenų rinkimas, siekiant įvertinti, kaip veikia rinkos vartotojų atžvilgiu (pvz., reguliariai renkant palygintinų vartojimo prekių ir paslaugų vidutines kainas, klasifikuojant vartotojų skundus ir kuriant tinkamus rodiklius, kuriais įvertinama vykdymo kokybė).

([1]) Nedarant poveikio nuostatų, kuriomis nustatomi minimalūs direktyvų reikalavimai, kylantys dėl bendros kompetencijos pagal EB sutartį (visų pirma Sutarties 137 straipsnį), perkėlimui į nacionalinę teisę.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Informacijos rinkimas	— Valstybės narės teikia Komisijai informaciją apie stebimas rinkas arba sektorius (pvz., vykdant mažmeninės prekybos rinkos stebėseną).
Konkretūs stebėsenos aspektai	— Stebėsena taip pat vykdoma vartotojo (pvz., kasmet skelbiamas lyginamasis 57 rinkų „vartotojų situacijos indeksas“, o jo metodologija taikoma kitose valstybėse narėse) arba konkurencijos (pvz., nacionalinio mažmeninės prekybos sektoriaus stebėsena konkurencijos aspektu) aspektu.
Stebėsena nacionaliniu lygiu	— Glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija buvo atlikta bandomoji patikra, siekiant nustatyti, ar Komisijos metodika gali būti naudojama šalies lygiu ir suteikti gaires tolesnei išsamiai analizei valstybėse narėse.

5. PRIEMONĖS, PADEDANČIOS GERIAU TAIKYTI BENDROSIOS RINKOS TAISYKLES

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių, susijusių su pareigūnais, atsakingais už bendrosios rinkos taisyklių taikymą:

a) jiems pradėjus dirbti, pravesti mokymą apie Bendrijos teisę apskritai ir konkrečiai apie bendrosios rinkos taisykles;

b) parengti nuolatinio mokymo darbo vietoje programas apie Bendrijos teisę apskritai ir konkrečiai apie bendrosios rinkos taisykles;

c) teikti praktinius nurodymus ir patarimus dėl bendrosios rinkos taisyklių ir jų taikymo.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Mokymas	— Pareigūnams organizuojamas privalomas mokymas apie Bendrijos teisę, pvz., Bendrijos teisė yra privaloma pasirengimo dirbti viešojo administravimo srityje etapo dalis; organizuojami privalomi seminarai viešojo administravimo temomis, kuriuose taip pat supažindinama su Bendrijos problemomis.
Nuolatinis mokymas darbo vietoje	— Organizuojamas mokymas internetu Bendrijos ir bendrosios rinkos temomis; reguliariai rengiami informaciniai biuleteniai; rengiamos konferencijos arba reguliarios mokymo sesijos nacionalinėse institucijose. — Egzistuoja specialios mokymo programos pareigūnams vidaus rinkos tema.
Praktiniai nurodymai ir patarimai	— Specialus vidaus rinkos vadovas padeda šalių pareigūnams tobulinti žinias ir įgūdžius; taip pat rengiami išsamūs nurodymai dėl abipusio pripažinimo priėmus Prekių paketą. — Speciali pagalbos tarnyba nagrinėja pareigūnų užklausas, susijusias su bendrąja rinka. — Siekiant suteikti konkrečios informacijos apie teisės akto taikymą, nacionalinių ministerijų svetainėse skelbiami nurodymai, paaiškinantys kaip suprasti ir interpretuoti teisės aktą.
Bendrijos teisės ir bendrosios rinkos taisyklių žinių lavinimas ir patikrinimai	— Bendrijos teisė yra privaloma teisinio išsilavinimo dalis. — Norėdami užimti pareigas viešojo administravimo srityje, pareigūnai privalo išlaikyti egzaminą, į kurį įeina Bendrijos teisė ir bendrosios rinkos taisyklės.

6. PRIEMONĖS, KURIOMIS STIPRINAMAS BENDROSIOS RINKOS TAISYKLIŲ VYKDYMO UŽTIKRINIMAS IR SKATINAMAS PROBLEMŲ SPRENDIMAS

1) Neteisminiai problemų sprendimo mechanizmai

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) užtikrinti, kad piliečiams ir įmonėms būtų prieinamos skaidrios, paprastos ir nebrangios alternatyvaus ginčų sprendimo procedūros;

b) dalyvauti ir aktyviai prisidėti – visų pirma pakankamais ištekliais – prie Bendrijos lygio problemų sprendimo mechanizmų, tokių kaip SOLVIT ir bandomasis ES projektas, veikimo ir tolesnio kūrimo;

c) su bendrąja rinka susijusiose svetainėse piliečiams ir įmonėms teikti pakankamai informacijos apie esamus problemų sprendimo mechanizmus nacionaliniu ir Bendrijos lygiu;

d) šalinti priežastis, sukeliančias problemas, kurioms spręsti reikalingi problemų sprendimo mechanizmai.

2) Valstybių teisminės institucijos

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) teisėjams, pradedantiems eiti pareigas, teikti mokymą apie Bendrijos teisę apskritai ir konkrečiai apie bendrosios rinkos taisykles, nuolat vykdyti mokymo darbo vietoje programas, taip pat per Europos teisėjų mokymo tinklą ([1]), kuris organizuoja ir finansuoja teisėjų mainus;

b) užtikrinti lengvą prieigą prie išsamios ir naujos informacijos apie Bendrijos teisės aktus, susijusius su bendrąja rinka, ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teismo praktiką, taip pat per būsimą Bendrijos e. teisingumo portalą ([2]), kuriame bus galima gauti informacijos apie Europos teisingumą pagal vieno (elektroninio) langelio principą ir prieigą prie Europos teisminių procedūrų;

c) skatinti nacionalinius teismus rinkti ir skelbti informaciją apie svarbius nacionalinius sprendimus bendrosios rinkos srityje, visų pirma nacionalinius sprendimus, kuriuose taikomos preliminarios Europos Bendrijų Teisingumo Teismo nutartys.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmai	— Kad būtų galima greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis priimti sprendimą, veikia mažų teismų civilinėms byloms spręsti tinklas, skirtas nedideliems ginčams spręsti. Ginčai per jį sprendžiami teisminiu ir neteisminiu būdu.
Dalyvavimas Bendrijos alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmuose	— Kai kompetentinga nacionalinė valdžios institucija bendradarbiauja nepakankamai, SOLVIT centrai perduoda bylą spręsti aukštesniu administraciniu lygiu, kad būtų rastas sprendimas.
Informavimas apie alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus	— SOLVIT yra propaguojamas glaudžiau bendradarbiaujant su suinteresuotųjų šalių grupėmis ir joms siunčiant informacinius biuletenius.
Mokymas	— Teisingumo ministerija organizuoja specialius mokymo kursus teisėjams apie bendrosios rinkos taisykles. — Teisėjams stažuotojams mokymo programos apie Bendrijos teisę yra privalomos.
Lengva prieiga prie informacijos	— Specialus nacionalinės ministerijos padalinys, kurio specializacija – teisminių institucijų naudojimui skirtos bendrosios rinkos taisyklės, rengia Bendrijos teismo praktikos santraukas. — Svarbių sprendimų santraukos skelbiamos teisiniame biuletenyje.
Dalijimasis informacija apie svarbius nacionalinius sprendimus, susijusius su bendrosios rinkos taisyklių taikymu	— Nacionaliniai teismai privalo pranešti apie svarbius sprendimus, susijusius su Bendrijos teise, ir sprendimus dėl preliminarių nutarčių; jie skelbiami informaciniame biuletenyje.

7. PRIEMONĖS, KURIOMIS SKATINAMAS REGULIARUS NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ VERTINIMAS

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) plėtoti nuoseklų požiūrį į nacionalinių teisės aktų, kuriais įgyvendinamos bendrosios rinkos taisyklės, stebėseną ir vertinimą, siekiant nustatyti bet kokius prieštaravimus jų taikyme, taip pat per konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, esamų problemų sprendimo mechanizmų grįžtamąjį ryšį ir pan.

b) kai įmanoma, peržiūrėti esamas nacionalines taisykles ir administracinę praktiką, siekiant nustatyti nuostatas, kurios galėtų trukdyti piliečiams ir įmonėms visiškai pasinaudoti bendrosios rinkos teikiamomis galimybėmis; kai reikia, pritaikyti nacionalinę reglamentavimo sistemą;

([1]) http://www.ejtn.net/www/en/html/index.htm
([2]) Europos e. teisingumo portalas pradės veikti 2009 m. gruodžio 14 d.

c) imtis organizacinių priemonių, skirtų užtikrinti Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teismo praktikos stebėseną ir reguliariai vertinti, ar nacionaliniai teisės aktai ir administracinė praktika yra suderinami su bendrosios rinkos taisyklėmis.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Įgyvendinimo vertinimas	— Rengiamos ex-post poveikio vertinimo ataskaitos ir vykdomi auditai siekiant stebėti bendrosios rinkos direktyvų įgyvendinimą. — Plėtojamas nuoseklus konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis procesas, siekiant aptarti, kaip (ir ar) įgyvendinami pasirinkti tarpusavyje susijusių bendrosios rinkos taisyklių paketai ir koks jų poveikis įmonėms ir piliečiams.
Nacionalinių taisyklių ir procedūrų peržiūra	— Vykdomos išsamios nacionalinių laisvo prekių ir paslaugų judėjimo srities teisės aktų peržiūros.
Teisingumo Teismo preliminarių nutarčių poveikio tikrinimas	— Nacionalinės valdžios institucijos nuolat analizuoja, ar nacionaliniai teisės aktai turėtų būti iš dalies keičiami atsižvelgiant į paskutinius Teisingumo Teismo sprendimus.

8. PRIEMONĖS, SKIRTOS GERIAU INFORMUOTI PILIEČIUS IR ĮMONES APIE JŲ TEISES BENDROJOJE RINKOJE

Valstybės narės raginamos imtis šių priemonių:

a) nacionalinėse viešojo administravimo institucijose ir nacionalinio, regioninio ir vietos lygio valdžios institucijose propaguoti ir skleisti žinias apie Bendrijos informacines paslaugas [1] atsižvelgiant į Komisijos darbą, visų pirma susijusį su bendrosios rinkos rėmimo paslaugomis;

b) užtikrinti geresnį nacionalinių kontaktinių centrų, atsakingų už Bendrijos informacines paslaugas, veiklos koordinavimą;

c) užtikrinti, kad praktinė informacija apie bendrosios rinkos teises ir prievoles būtų prieinama kitomis kalbomis ir lengvai pasiekiama per interneto svetainę; įvesti aiškias kryžminės nuorodas tarp visų svarbių nacionalinių ir Bendrijos portalų, kuriuose pateikiama su bendrąja rinka susijusi informacija, visų pirma per portalą „Jūsų Europa“;

d) rengti informacines kampanijas ir programas apie bendrosios rinkos naudą ir jos teikiamas galimybes.

Kai kuriose valstybėse narėse taikoma praktika, susijusi su siūlomomis priemonėmis	
Bendrijos informacinių paslaugų propagavimas	— Tikslinė informacija labiausiai susijusioms suinteresuotųjų šalių grupėms teikiama internetu, brošiūrose, lankstinukuose, seminarų ir informacinių kampanijų metu.
Bendrijos informacinių paslaugų koordinavimas nacionaliniu lygiu	— Koordinacinė grupė draugėn suburia „Europe Direct“, Europos įmonių tinklą, „Eurojus“, Europos vartotojų centrą (ECC NET) ir FIN-NET kontaktinius centrus.
Lengvai pasiekiama informacija	— Daug su bendrąja rinka susijusios informacijos ir patarimų užsienio piliečiams ir įmonėms bei šalies gyventojams, norintiems vykti į užsienį, pateikiama horizontaliuose e. Vyriausybės portaluose, nacionalinėse svetainėse Bendrijos temomis, ir specialiose svetainėse, skirtose įmonėms arba piliečiams. — Numatomas nacionalinis informacijos apie bendrąją rinką šaltinis internete. Jį remtų viena valdžios institucija ir palaikytų visos kitos susijusios valdžios institucijos.
Informacinės kampanijos	— Kuriama informacinė programa apie bendrąją rinką, kuri apims spausdintinės medžiagos pateikimą, mokymo kursus ir atviras paskaitas, skirtas piliečiams ir įmonėms informuoti apie bendrosios rinkos teikiamas galimybes.

[1] Tokias kaip „Europe Direct“, Piliečių konsultavimo tarnyba, „Jūsų Europa“, EURES, Europos vartotojų centrai, Europos įmonių tinklas.